

LITTERATURLISTE
ERNÆRING PÅBYGNING (EP)
HØST 2024

Med forbehold om endringer – sist oppdatert juni 2024

LÆREMIDLER

Samlet anbefalt litteratur er fordelt og vektlagt i henhold til emnenes tematiske bredde og omfang.

Artikler, rapporter og publikasjoner på denne litteraturlisten er gratis tilgjengelig på nettet, og studentene må selv søke dem opp.

PENSUMLITTERATUR

Raymond JL, Morrow K. **Krause and Mahans Food & the Nutrition Care Process**, 15. utgave. Elsevier 2020.

Nordic Nutrition Recommendations 2023: Integrating Environmental Aspects, 6. utgave. *Nordic Council of Ministers 2023*. Nord 2023:003 (tilgjengelig [her](#)).

Ross AC, Caballero B, Cousins RJ, Tucker KL, Ziegler TR. **Modern Nutrition in Health and Disease**, 11. utgave. *Jones & Bartlett Learning* 2014.

ARTIKLER

Alaunyte I, Stojceska V, Plunkett A. **Iron and the female athlete: a review of dietary treatment methods for improving iron status and exercise performance**. *J Int Soc Sports Nutr*. 2015;12:38.

Alwan NA, Tuffnell DJ, West J. **Treatments for gestational diabetes**. *Cochrane Database Syst Rev*. 2009(3):CD003395.

Brown J, Alwan NA, West J, Brown S, McKinlay CJ, Farrar D, *et al*. **Lifestyle interventions for the treatment of women with gestational diabetes**. *Cochrane Database Syst Rev*. 2017;5(5):CD011970.

Dansinger ML, Gleason JA, Griffith JL, Selker HP, Schaefer EJ. **Comparison of the Atkins, Ornish, Weight Watchers, and Zone diets for weight loss and heart disease risk reduction: a randomized trial**. *JAMA*. 2005;293(1):43-53.

- Foster GD, Wyatt HR, Hill JO, Makris AP, Rosenbaum DL, Brill C, *et al.* **Weight and metabolic outcomes after 2 years on a low-carbohydrate versus low-fat diet: a randomized trial.** *Ann Intern Med.* 2010;153(3):147-57.
- Gardner CD, Kiazand A, Alhassan S, Kim S, Stafford RS, Balise RR, *et al.* **Comparison of the Atkins, Zone, Ornish, and LEARN diets for change in weight and related risk factors among overweight premenopausal women: the A TO Z Weight Loss Study: a randomized trial.** *JAMA.* 2007;297(9):969-77.
- Grydeland M, Bergh IH, Bjelland M, Lien N, Andersen LF, Ommundsen Y, *et al.* **Correlates of weight status among Norwegian 11-year-olds: The HEIA study.** *BMC Public Health.* 2012;12:1053.
- Jenum AK, Lorentzen CAN, Ommundsen Y. **Targeting physical activity in a low socioeconomic status population: observations from the Norwegian 'Romsas in Motion' study.** *Br J Sports Med.* 2009;43(1):64-9.
- Laegreid LM, Bruarøy S, Reigstad H. **Fosterskade ved alkoholbruk i svangerskap.** *Tidsskr Nor Laegeforen.* 2005;125(4):445-7.
- Larsen IF. **Diabetes hos ikke-vestlige innvandrere.** *Tidsskr Nor Laegeforen.* 2000;120(23):2804-06.
- Larsen TM, Dalskov SM, van Baak M, Jebb SA, Papadaki A, Pfeiffer AFH, *et al.* **Diets with high or low protein content and glycemic index for weight-loss maintenance.** *N Engl J Med.* 2010;363(22):2102-13.
- Løland BF, Bærug AB, Nylander G. **Morsmelk, immunrespons og helseeffekter.** *Tidsskr Nor Laegeforen.* 2007;127(18):2395-8.
- Løvik A og Lundin KEA. **Kostbehandling av cøliaki og dermatitis herpetiformis.** *Tidsskr Nor Laegeforen.* 2003;123(22):3237-40.
- Mountjoy M, Sundgot-Borgen J, Burke L, Carter S, Constantini N, Lebrun C, *et al.* **The IOC consensus statement: beyond the Female Athlete Triad--Relative Energy Deficiency in Sport (RED-S).** *Br J Sports Med.* 2014;48(7):491-7.
- Nordhagen IH og Sundgot-Borgen J. **Fysisk aktivitet hos gravide i relasjon til svangerskapsplager og depressive symptomer.** *Tidsskr Nor Laegeforen.* 2002;122(5):470-4.
- Schuppan D og Zimmer KP. **The diagnosis and treatment of celiac disease.** *Dtsch Arztebl Int.* 2013;110(49):835-46.
- Al-Toma A, Volta U, Auricchio R, Castillejo G, Sanders DS, Cellier C, *et al.* **European Society for the Study of Coeliac Disease (ESsCD) guideline for coeliac disease and other gluten-related disorders.** *United European Gastroenterol J.* 2019;7(5):583-613.

Skårderud F, Rosenvinge JH, Gøtestam KG. **Spiseforstyrrelser – en oversikt.** *Tidsskr Nor Lægeforen.* 2004;124(15):1938-42.

Mowé M. **Behandling av underernæring hos eldre pasienter.** *Tidsskr Nor Lægeforen.* 2002;122(8): 815-8.

Valsdottir TD, Henriksen C, Odden N, Nellemann B, Jeppesen PB, Hisdal J, *et al.* **Effect of a Low-Carbohydrate High-Fat Diet on Glucose Tolerance, Lipid Profile and Endothelial Function in Lean Young Healthy Females.** *Front Physiol* 2019;10:1499.

RAPPORTER OG PUBLIKASJONER

Amming og spedbarns kosthold – Landsomfattende undersøkelse 2013. *Helsedirektoratet* 2014. IS-2239 (tilgjengelig [her](#)).

Anbefalinger om kosthold, ernæring og fysisk aktivitet. *Helsedirektoratet* 2014. IS-2170 (tilgjengelig [her](#)).

Ernæring i helse- og omsorgstjenesten. *Helsedirektoratet* 2017. IS-2591 (tilgjengelig [her](#)).

Gode vaner før og i svangerskapet. *Helsedirektoratet* 2018. IS-2455 (tilgjengelig [her](#)).

Helsemessige gevinster av økt folatinntak. Hvordan nå ut til ønsket målgruppe? *Nasjonalt råd for ernæring* 2004. IS-1181 (tilgjengelig [her](#)).

Bua T og Jahnsen J. **Crohns sykdom og ulcerøs kolitt.** *Mage-tarmforbundet* 2024 (tilgjengelig [her](#)).

Kosthåndboken - veileder i ernæringsarbeid i helse- og omsorgstjenesten. *Helsedirektoratet* 2016. IS-1972 (tilgjengelig [her](#)).

Kostråd for å fremme folkehelsen og forebygge kroniske sykdommer i Norge – Metodologi og vitenskapelig kunnskapsgrunnlag. *Helsedirektoratet* 2011. IS-1881 (tilgjengelig [her](#)).

Nasjonal faglig retningslinje for spiseforstyrrelser. *Helsedirektoratet* 2017 (tilgjengelig [her](#)).

Nasjonal faglig retningslinje for spedbarnsernæring. *Helsedirektoratet* 2021 (tilgjengelig [her](#)).

Nasjonale faglige retningslinjer for forebygging og behandling av underernæring. *Helsedirektoratet* 2022. IS-1580 (tilgjengelig [her](#)).

Nasjonale faglige retningslinjer for mat og måltider i barnehagen. *Helsedirektoratet* 2023 (tilgjengelig [her](#)).

Myhre JB, Andersen LF, Kristiansen AL. **Spedkost 3. Landsomfattende undersøkelse av kostholdet blant spedbarn i Norge, 6 måneder.** Rapport 2020. Oslo: *Folkehelseinstituttet og Universitetet i Oslo*, 2020 (tilgjengelig [her](#)).

Paulsen MM, Myhre JB, Andersen LF, Kristiansen AL. **Spedkost 3. Landsomfattende undersøkelse av kostholdet blant spedbarn i Norge, 12 måneder.** Rapport 2020. Oslo: *Folkehelseinstituttet og Universitetet i Oslo*, 2020 (tilgjengelig [her](#)).

Astrup H, Myhre JB, Andersen LF, Kristiansen AL. **Småbarnskost 3. Landsomfattende undersøkelse av kostholdet blant 2-åringer i Norge.** Rapport 2020. Oslo: *Folkehelseinstituttet og Universitetet i Oslo*, 2020 (tilgjengelig [her](#)).

Hansen LB, Myhre JB, Andersen LF. **UNGKOST 3: Landsomfattende kostholdsundersøkelse blant 4-åringer i Norge, 2016.** Rapport 2016. Oslo: *Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, Universitetet i Oslo og Mattilsynet*, 2016 (tilgjengelig [her](#)).

Hansen LB, Myhre JB, Johansen AMW, Paulsen MM, Andersen LF. **UNGKOST 3: Landsomfattende kostholdsundersøkelse blant elever i 4. og 8. Klasse i Norge, 2015.** Rapport 2015. Oslo: *Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, Universitetet i Oslo og Mattilsynet*, 2015 (tilgjengelig [her](#)).

Brantsæter AL og Mykletun A. **Kosthold og psykisk helse – Oppfølging av punkt 5.5 i Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2021).** Notat 2023. Oslo: *Folkehelseinstituttet*, 2023 (tilgjengelig [her](#)).

TILLEGGSLITTERATUR

Drevon CA og Blomhoff R. **Mat og medisin**, 7. utgave. *Cappelen Damm Akademisk* 2019.

Johnsen K og Engvold HO. **Klinisk kommunikasjon i praksis.** *Universitetsforlaget* 2013.

Gandy J. **Manual of Dietetic Practice**, 6. utgave. *Wiley-Blackwell* 2019.

Geissler C og Powers H. **Human Nutrition**, 13. utgave. *Oxford University Press* 2017.

Pedersen JI, Müller H, Hjartåker A, Anderssen SA. **Grunnleggende ernæringslære**, 3. utgave. *Gyldendal Akademisk* 2017.